

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA

MACIEJA SZPUNARJA,
predstavljeni 27. oktobra 2020¹

Zadeva C-453/19 P

Deutsche Lufthansa AG
proti

Evropski komisiji

„Pritožba – Državne pomoči – Individualne pomoči – Sklep, s katerim so bili ukrepi v korist letališča Frankfurt Hahn opredeljeni kot državne pomoči, združljive z notranjim trgov, in je bil ugotovljen neobstoj državne pomoči v korist letalskih prevoznikov, ki uporabljajo to letališče – Nedopustnost ničnostne tožbe – Posamično nanašanje – Učinkovito sodno varstvo“

I. Uvod

1. Dopustnost tožb za razglasitev ničnosti sklepa Evropske komisije v zvezi z državnimi pomočmi, ki jih vloži konkurent prejemnika zadevnega ukrepa, je predmet številnih sporov. To potrjuje tudi ta pritožba.

2. Pritožnica, družba Deutsche Lufthansa AG, Sodišču predlaga, naj razveljavi sodbo Splošnega sodišča Evropske unije z dne 12. aprila 2019, Deutsche Lufthansa/Komisija (T-492/15, EU:T:2019:252, v nadaljevanju: izpodbijana sodba), v kateri je to odločilo, da je njena tožba za razglasitev ničnosti Sklepa Komisije (EU) 2016/789 z dne 1. oktobra 2014 o državni pomoči SA.21121 (C29/08) (ex-NN 54/07), ki jo je Nemčija izvedla v zvezi s financiranjem letališča Frankfurt Hahn ter finančnimi povezavami med letališčem in družbo Ryanair (UL 2016, L 134, str. 46) (v nadaljevanju: sporni sklep), nedopustna.

3. V skladu z zahtevo Sodišča bodo ti sklepni predlogi omejeni le na analizo četrtega, petega in šestega dela prvega pritožbenega razloga, ki zadevajo presojo vprašanja, ali se pritožnica lahko sklicuje na posamično nanašanje v smislu člena 263, četrta odstavka, PDEU.

II. Dejansko stanje in sporni sklep

4. Dejansko stanje spora je bilo natančno predstavljeno v izpodbijani sodbi, na katero napotujem v zvezi s tem.² V nadaljevanju so povzeti elementi, ki so bistveni in potrebni za razumevanje teh sklepnih predlogov.

¹ Jezik izvirnika: francoščina.

² Točke od 1 do 33 izpodbijane sodbe.

5. Pritožnica je letalski prevoznik s sedežem v Nemčiji, katerega glavna dejavnost je prevoz potnikov.
6. Letališče Frankfurt Hahn (Nemčija) leži na ozemlju Land Rheinland-Pfalz (zvezna dežela Porenje-Pfalška, v nadaljevanju: zvezna dežela), približno 115 kilometrov od letališča Frankfurt na Majni, prvega osnovnega letališča pritožnice. Od 1. aprila 1995 je v lasti družbe Holding Unternehmen Hahn GmbH & Co. KG, javno-zasebnega partnerstva, v katero je bila vključena zvezna dežela, upravlja pa ga družba Flughafen Hahn GmbH & Co. KG Lautzenhausen (v nadaljevanju: družba Flughafen Hahn). Družba Flughafen Hahn je od 1. januarja 1998 v večinski lasti družbe Flughafen Frankfurt/Main GmbH (v nadaljevanju: družba Fraport), družbe, ki upravlja in vodi letališče Frankfurt na Majni.
7. Družba Flughafen Hahn je leta 1999 z družbo Ryanair Ltd (ki je postala družba Ryanair DAC, v nadaljevanju: družba Ryanair) sklenila petletno pogodbo v zvezi z višino letaliških pristojbin, ki jih je morala plačevati družba Ryanair. Ta pogodba je začela veljati 1. aprila 1999 (v nadaljevanju: pogodba z družbo Ryanair iz leta 1999).
8. Istega leta sta zvezna dežela in družba Fraport sklenili pogodbo o prenosu dobička in izgube, v skladu s katero se je družba Fraport zavezala, da bo v zameno za ekskluzivno pravico do dobička, ki ga ustvari družba Flughafen Hahn, krila izgube te družbe. Pogodba o prenosu dobička in izgube je začela veljati 1. januarja 2001.
9. Družbi Holding Unternehmen Hahn & Co. in Flughafen Hahn sta se nato združili v družbo Flughafen Hahn GmbH (ki je postala družba Flughafen Frankfurt-Hahn GmbH, v nadaljevanju: družba FFHG), katere 26,93 % kapitala je bilo v lasti zvezne dežele, 73,07 % pa v lasti družbe Fraport.
10. Družba Fraport je 11. junija 2001 vstopila na borzo; 29,71 % njenih delnic je bilo prodanih zasebnim delničarjem, preostale delnice pa so ostale v lasti javnih delničarjev.
11. Družba Fraport in zvezna dežela sta med decembrom 2001 in januarjem 2002 povečali kapital družbe FFHG (v nadaljevanju: povečanje kapitala iz leta 2001), in sicer za 27 milijonov EUR, ki sta jih vpisali družba Fraport in zvezna dežela, pri čemer je prva prispevala 19,7 milijona EUR druga pa 7,3 milijona EUR. To povečanje kapitala je bilo namenjeno financiranju najnujnejšega dela programa za izboljšanje letališke infrastrukture.
12. Pogodba z družbo Ryanair iz leta 1999 je bila 14. februarja 2002 nadomeščena z novo pogodbo (v nadaljevanju: pogodba z družbo Ryanair iz leta 2002).
13. Družba Fraport, zvezna dežela, družba FFHG in zvezna dežela Hessen (Nemčija) so se istega leta dogovorile, da bo zvezna dežela Hessen postala tretja delničarka družbe FFHG, če bi bilo potrebno povečanje kapitala.
14. V ta namen so leta 2005 družba Fraport, zvezna dežela in zvezna dežela Hessen podpisale delničarski sporazum, v skladu s katerim naj bi bilo izvedeno povečanje kapitala družbe FFHG v višini 19,5 milijona EUR. Med letoma 2004 in 2009 so družba Fraport, zvezna dežela in zvezna dežela Hessen v družbo FFHG vložile 10,21 milijona EUR, 540.000 EUR oziroma 8,75 milijona EUR. Poleg tega sta se zvezna dežela in zvezna dežela Hessen zavezali, da bosta vsaka vložili še dodatnih 11,25 milijona EUR kapitalске rezerve.

15. Družba Fraport je imela po tem povečanju kapitala (v nadaljevanju: povečanje kapitala iz leta 2004) v lasti 65 % delnic družbe FFHG, medtem ko sta jih zvezna dežela in zvezna dežela Hessen imeli vsaka po 17,5 %.

16. Delničarski sporazum je poleg tega še določal, da morajo vsak nov dolg družbe FFHG kriti družba Fraport, zvezna dežela in zvezna dežela Hessen, in sicer sorazmerno s svojim deležem v kapitalu družbe FFHG, ter da je treba skleniti novo pogodbo o prenosu dobička in izgube, ki bo veljala do leta 2014 (v nadaljevanju: pogodba o prenosu dobička in izgube iz leta 2004). Ta pogodba je bila sklenjena 5. aprila 2004 in je začela veljati 2. junija 2004.

17. Zvezna dežela je med letoma 1997 in 2004 družbi Flughafen Hahn in nato družbi FFHG izplačevala neposredne subvencije.

18. Zvezna dežela je poleg tega v korist družbe FFHG vzpostavila izravnalni mehanizem za varnostne kontrole, za katere zvezna dežela vsem odhajajočim potnikom na letališču Frankfurt Hahn zaračunava letališko varnostno pristojbino. Zvezna dežela je izvajanje kontrol na letališču zaupala podizvajalcem in na letališče prenesla vse prihodke iz varnostne pristojbine.

19. Pogodbi z družbo Ryanair iz leta 2002 je bil 4. novembra 2005 dodan aneks.

20. Komisija je med letoma 2003 in 2006 prejela več pritožb glede domnevnih državnih pomoči, ki naj bi jih družba Fraport, zvezna dežela in zvezna dežela Hessen dodelile družbama Ryanair in FFHG.

21. Komisija je po izmenjavi pojasnil z Zvezno republiko Nemčijo 17. junija 2008 začela formalni postopek preiskave iz člena 88(2) Pogodbe ES (postal člen 108(2) PDEU) glede državnih pomoči za financiranje letališča Frankfurt Hahn in njegovih povezav z družbo Ryanair.

22. Družba Fraport je 31. decembra 2008 zvezni deželi prodala svoj celotni delež v družbi FFHG, s čimer je zvezna dežela dobila 82,5-odstotni večinski delež v družbi FFHG, medtem ko je preostalih 17,5 % obdržala zvezna dežela Hessen, hkrati pa je bila tudi odpovedana pogodba o prenosu dobička in izgube iz leta 2004.

23. Komisija je 13. julija 2011 začela še en formalni postopek preiskave glede ukrepov financiranja družbe FFHG, sprejetih med letoma 2009 in 2011. Tako sta hkrati potekala dva postopka.

24. Komisija je 1. oktobra 2014 sprejela sporni sklep. V tem sklepu je menila, da je državna pomoč, ki jo je Nemčija izvedla s povečanjem kapitala družbe FFHG, ki sta ga družba Fraport in zvezna dežela vpisali med decembrom 2001 in januarjem 2002, s povečanjem kapitala iz leta 2004 in z neposrednimi subvencijami, ki jih je zvezna dežela izplačala družbi Flughafen Hahn in nato družbi FFHG med letoma 1997 in 2004, združljiva z notranjim trgov. Poleg tega je menila, da povečanje kapitala iz leta 2004, ki ga je izvedla družba Fraport, ter pogodba o prenosu dobička in izgube iz leta 2004 ne pomenita pomoči v smislu člena 107(1) PDEU. Nazadnje je še menila, da pogodba z družbo Ryanair iz leta 1999, pogodba z družbo Ryanair iz leta 2002 in aneks k pogodbi z družbo Ryanair iz leta 2002, ki je bil dodan 4. novembra 2005, ne pomenijo državnih pomoči v smislu člena 107(1) PDEU.

III. Postopek pred Splošnim sodiščem in izpodbijana sodba

25. Pritožnica je 26. avgusta 2015 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila tožbo za razglasitev ničnosti spornega sklepa, v utemeljitev katere je navedla sedem tožbenih razlogov, pri čemer se je prvi nanašal na kršitev postopka, drugi in tretji na napačno presojo dejstev, četrti na očitna protislovja v spornem sklepu, peti, šesti in sedmi pa na kršitve člena 107 PDEU.

26. Splošno sodišče je z izpodbijano sodbo tožbo zavrglo kot nedopustno v delu, v katerem se je nanašala na ukrepe individualnih pomoči v korist letališča Frankfurt Hahn in družbe Ryanair, ki so za namene teh sklepnih predlogov edini upoštevni.

IV. Predlogi strank in postopek pred Sodiščem

27. Pritožnica s pritožbo, vloženo v sodnem tajništvu Sodišča 13. junija 2019, Sodišču predlaga, naj:

- izpodbijano sodbo razveljavi;
- tožbo razglasi za dopustno in utemeljeno;
- ugotovi predlogom, navedenim v postopku na prvi stopnji, in sporni sklep razglasi za ničen;
- podredno, zadevo vrne v razsojanje Splošnemu sodišču in
- Komisiji naloži plačilo stroškov.

28. Komisija in zvezna dežela Sodišču predlagata, naj:

- pritožbo zavrne in
- pritožnici naloži plačilo stroškov.

29. Družba Ryanair Sodišču predlaga, naj:

- pritožbo zavrne;
- podredno, zadevo vrne v razsojanje Splošnemu sodišču in
- pritožnici naloži plačilo stroškov.

30. Obravnave ni bilo.

V. Analiza

31. S prvim pritožbenim razlogom pritožnica trdi, da je Splošno sodišče, ker je menilo, da tožba ni dopustna v delu, v katerem se z njo izpodbija del spornega sklepa v zvezi z ukrepi individualnih pomoči v korist družb FFHG in Ryanair, kršilo člen 263, četrti odstavek, PDEU in člen 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina).

32. Natančneje, v četrtem, petem in šestem delu prvega pritožbenega razloga, navedenih podredno, pritožnica izpodbija razlogovanje Splošnega sodišča in ugotovitev, da ni pravno zadostno dokazala posamičnega nanašanja v smislu člena 263, četrty odstavek, PDEU.

33. Uvodoma bom navedel nekaj pripomb v zvezi s pravili glede dopustnosti tožb, ki jih vložijo konkurenti zoper sklepe Komisije s področja državnih pomoči, sprejete ob koncu formalnega postopka preiskave iz člena 108(2) PDEU. Nato bom ob upoštevanju teh pripomb preučil trditve pritožnice v podporo četrtemu, petemu in šestemu delu prvega pritožbenega razloga.

A. Pravila glede dopustnosti ničnostnih tožb, ki jih vložijo konkurenti v zvezi z državnimi pomočmi

34. Od začetka veljavnosti Lizbonske pogodbe člen 263, četrty odstavek, PDEU določa dva primera, v katerih se fizični ali pravni osebi prizna procesno upravičenje za vložitev tožbe zoper akt Unije, ki ni naslovljen nanjo: kadar se akt neposredno in posamično nanaša nanjo in v primeru predpisov, ki ne potrebujejo izvedbenih ukrepov, če se nanjo neposredno nanašajo.³

35. Čeprav je Sodišče pred kratkim odločilo, da je mogoče sklep Komisije v zvezi s shemo pomoči zlasti z vidika konkurenta enega ali več prejemnikov te sheme obravnavati kot predpis, ki ne potrebuje izvedbenih ukrepov⁴, s čimer je bila poenostavljena vložitev ničnostne tožbe zoper tak sklep, enakega razlogovanja ni mogoče prenesti na sklepe Komisije, ki se nanašajo na individualne ukrepe⁵.

36. Poenostavljeno povedano, v takih okoliščinah lahko tretje osebe, če dokažejo neposredno nanašanje, vložijo tožbo zoper sklep Komisije v zvezi s splošno shemo, medtem ko morajo v primeru, da se izpodbijani sklep nanaša na individualni ukrep, dokazati še posamično nanašanje.

37. V skladu z ustaljeno sodno prakso lahko drugi subjekti, ki niso naslovniki sklepa, trdijo, da se ta nanje posamično nanaša v smislu člena 263, četrty odstavek, PDEU, le takrat, kadar vpliva nanje zaradi nekaterih njihovih značilnosti ali zaradi dejanskega položaja, zaradi katerega se razlikujejo od vseh drugih oseb, in jih torej individualizira podobno kot naslovnika tega sklepa.⁶

38. V zvezi s tem je treba glede državnih pomoči ugotoviti, da v primeru, da tožeča stranka izpodbija sklep Komisije, da ne bo začela formalnega postopka preiskave iz člena 108(2) PDEU – da bi se zagotovilo varstvo njenih procesnih pravic iz te določbe – že samo status zadevne stranke v smislu člena 108(2) PDEU in člena 1(h) Uredbe (ES) št. 659/1999⁷ zadostuje za to, da se jo individualizira podobno kot naslovnika izpodbijanega sklepa⁸.

³ Glej v zvezi s to problematiko Biernat, S., „Dostęp osób prywatnych do sądów unijnych po Traktacie z Lizbony (w świetle pierwszych orzeczeń)“, *Europejski Przegląd Sądowy*, 2014, št. 1, str. 12 in naslednje.

⁴ Sodba z dne 6. novembra 2018, Scuola Elementare Maria Montessori/Komisija, Komisija/Scuola Elementare Maria Montessori in Komisija/Ferracci (od C-622/16 P do C-624/16 P, EU:C:2018:873).

⁵ Sklepa, ki se nanaša na individualno pomoč, v nasprotju s sklepi, ki se nanašajo na shemo pomoči, ni mogoče obravnavati kot splošni akt in torej kot predpis.

⁶ Sodbe z dne 15. julija 1963, Plaumann/Komisija (25/62, EU:C:1963:17, str. 223); z dne 22. novembra 2007, Sniace/Komisija (C-260/05 P, EU:C:2007:700, točka 53), in z dne 9. julija 2009, 3F/Komisija (C-319/07 P, EU:C:2009:435, točka 29).

⁷ Uredba Sveta (ES) 659/1999 z dne 22. marca 1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 93 Pogodbe ES (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 1, str. 339).

⁸ Sodba z dne 24. maja 2011, Komisija/Kronoply in Kronotex (C-83/09 P, EU:C:2011:341, točka 48).

39. Nasprotno pa to ne drži, če se s tožbo izpodbija utemeljenost sklepa Komisije v zvezi z državno pomočjo: samo status zadevne stranke – in torej konkurenta – še ne zadostuje kot dokaz posamičnega nanašanja. Pritožnica mora tako dokazati, da ima poseben status v smislu sodne prakse, navedene v točki 37 teh sklepni predlogov, pa naj je bil zadevni sklep sprejet po predhodni fazi preučitve iz člena 108(3) PDEU ali po koncu formalnega postopka preiskave iz člena 108(2) PDEU.

40. Sodba Cofaz in drugi/Komisija⁹ je prvič omogočila razjasnitev pomena take zahteve glede tožb v zvezi z državnimi pomočmi, ki jih vložijo konkurenti. Sodišče je v tej sodbi odločilo, da je lahko sodelovanje pritožnice v upravnem postopku pred Komisijo element, ki ga je treba upoštevati pri presoji posamičnega nanašanja na to stranko, „če je ukrep pomoči, ki je predmet izpodbijanega sklepa, znatno vplival na [njen] položaj na trgu“.¹⁰

41. Povedano drugače, posamično nanašanje na konkurenta, ki vloži tožbo, s katero izpodbija utemeljenost sklepa Komisije v zvezi z državnimi pomočmi, se pogojuje z dokazom znatnega vpliva na njegov položaj na trgu. Sodišče je pozneje potrdilo, da je ta pogoj bistveni pogoj, s katerim je mogoče dokazati posamično nanašanje, medtem ko sodelovanje pritožnice v upravnem postopku ni nujni pogoj za to, da se dokaže posamično nanašanje na konkurenta¹¹, ampak je v ta namen „upoštevni element“¹².

42. Tako Splošno sodišče in Sodišče pri preizkusu dopustnosti tožbe sistematično preverjata znatnost vpliva na položaj konkurenta, ki je vložil tožbo za izpodbijanje utemeljenosti sklepa Komisije v zvezi z državnimi pomočmi, na trgu.

43. Čeprav je sodna praksa v zvezi s tem vprašanjem zdaj že ustaljena, še vedno ni popolnoma jasna glede razlage pogoja v zvezi z *znatnim* vplivom na konkurenčni položaj tožeče stranke, zlasti glede dokaznih načinov in standarda, ki se zahtevajo za dokaz tega vpliva.

44. Medtem ko sta Sodišče in Splošno sodišče sprva namreč dopuščali dokaj prožno presojo tega pogoja, je treba ugotoviti, da ta usmeritev sodne prakse odslej soobstaja z bolj omejevalno novo usmeritvijo sodne prakse Splošnega sodišča, ki učinkuje tako, da je večina tožb, ki jih vložijo konkurenti prejemnika ukrepa, opredeljenih za nedopustne, in sicer zaradi neobstoja *znatnega* vpliva na njihov konkurenčni položaj.

1. Sprva prožna presoja pogoja glede znatnega vpliva na položaj pritožnice na trgu

45. Na prvem mestu, Sodišče je že v sodbi Cofaz in drugi/Komisija¹³ pojasnilo, da dokaz znatnega vpliva na položaj pritožnice na trgu ne pomeni, da se mora Sodišče dokončno izreči o konkurenčnih odnosih med pritožnico in podjetji prejemniki, ampak mora pritožnica zgolj „upoštevno navesti razloge, iz katerih bi sklep Komisije lahko škodoval njenim legitimnim interesom in znatno vplival na [njen] položaj na zadevnem trgu“¹⁴.

⁹ Sodba z dne 28. januarja 1986 (169/84, EU:C:1986:42).

¹⁰ Sodba z dne 28. januarja 1986, Cofaz in drugi/Komisija (169/84, EU:C:1986:42, točka 25). Moj poudarek.

¹¹ Sodba z dne 22. novembra 2007, Sniace/Komisija (C-260/05 P, EU:C:2007:700, točka 57).

¹² Sodba z dne 22. novembra 2007, Sniace/Komisija (C-260/05 P, EU:C:2007:700, točka 56).

¹³ Glej sodbo z dne 28. januarja 1986 (169/84, EU:C:1986:42, točka 28).

¹⁴ Glej tudi sodbi z dne 22. novembra 2007, Španija/Lenzing (C-525/04 P, EU:C:2007:698, točka 41), in z dne 22. novembra 2007, Sniace/Komisija (C-260/05 P, EU:C:2007:700, točka 60).

46. Na tej podlagi se je v sodni praksi iz obdobja po izreku sodbe Cofaz in drugi/Komisija¹⁵ zlahka priznavalo, da je pogoj v zvezi z znatnim vplivom na položaj pritožnice na trgu lahko izpolnjen. Tako sta Sodišče in Splošno sodišče obstoj takega znatnega vpliva pogosto priznali že, če je bila pritožnica neposredna konkurentka podjetju prejemniku pomoči na trgu, na katerem je bilo prisotnih malo gospodarskih subjektov¹⁶, pri čemer je bilo pojasnjeno, da v primeru, da je tak vpliv dokazan, dejstvo, da se lahko nedoločeno število konkurentov sklicuje na podoben vpliv, še ne more preprečiti priznanja posamičnega nanašanja na pritožnico¹⁷.

47. Znatni vpliv na konkurenčni položaj pritožnice torej ne izhaja iz poglobljene analize različnih konkurenčnih razmerij na zadevnem trgu, ki bi omogočila natančno določitev obsega vpliva na konkurenčni položaj, ampak načeloma iz *prima facie* ugotovitve, da sprejetje ukrepa, na katerega se nanaša sklep Komisije, privede do znatnega vpliva na ta položaj.

48. Sodišče je tako odločilo, da je pogoj v zvezi z znatnim vplivom na konkurenčni položaj pritožnice na trgu lahko izpolnjen že, če ta predloži elemente, s katerimi je mogoče dokazati, da *bi* zadevni ukrep *lahko* znatno vplival na njen položaj na trgu.¹⁸

49. Na drugem mestu elementi, ki so bili v sodni praksi dopuščeni kot dokaz takega znatnega vpliva, prav tako kažejo na sprva prožno presojo tega pogoja.

50. Tako je iz sodne prakse razvidno, da takega znatnega vpliva ni treba nujno razbrati iz elementov, kot so pomembno zmanjšanje prometa, nezanemarljive finančne izgube ali celo znatno zmanjšanje tržnih deležev po sprejetju zadevnega ukrepa. Znatni vpliv na položaj pritožnice na trgu je mogoče dokazati tudi s predložitvijo dokaza zlasti o izgubi dobička, ki jo je povzročil zadevni ukrep, ali o manj ugodnem razvoju, kot bi bil zabeležen, če take pomoči ne bi bilo. Prav tako se lahko intenzivnost vpliva na položaj pritožnice na trgu spreminja glede na številne dejavnike, kot sta zlasti struktura zadevnega trga ali vrsta zadevnega ukrepa. Dokaza znatnega vpliva na položaj konkurenta na trgu torej ni mogoče omejiti na dokaz omejenega števila elementov, ki kažejo na poslabšanje gospodarske ali finančne uspešnosti tožeče stranke.¹⁹

51. Kljub tem načelom, ki se stalno navajajo v sodni praksi, je danes velika večina tožb, s katerimi konkurenti prejemnika pomoči pred Splošnim sodiščem izpodbijajo utemeljenost sklepa Komisije, razglašeni za nedopustne z obrazložitvijo, da tožečim strankam ni uspelo dokazati znatnega vpliva na svoj položaj na trgu.²⁰ Tako se je v bolj nedavnem obdobju zlasti v sodni praksi Splošnega sodišča izoblikovala strožja presoja pogoja glede znatnega vpliva na položaj tožeče stranke.

¹⁵ Sodba z dne 28. januarja 1986 (169/84, EU:C:1986:42).

¹⁶ Glej zlasti sodbe z dne 27. aprila 1995, ASPEC in drugi/Komisija (T-435/93, EU:T:1995:79, točka 65 in naslednje); z dne 27. aprila 1995, AAC in drugi/Komisija (T-442/93, EU:T:1995:80, točka 50 in naslednje); z dne 22. oktobra 1996, Skibsværftsforeningen in drugi/Komisija (T-266/94, EU:T:1996:153, točka 46), ter z dne 5. novembra 1997, Ducros/Komisija (T-149/95, EU:T:1997:165, točka 42). To sodno prakso je Sodišče potrdilo s sodbo z dne 22. novembra 2007, Španija/Lenzing (C-525/04 P, EU:C:2007:698, točka 37).

¹⁷ Sodba z dne 22. decembra 2008, British Aggregates/Komisija (C-487/06 P, EU:C:2008:757, točka 56).

¹⁸ Sodba z dne 22. decembra 2008, British Aggregates/Komisija (C-487/06 P, EU:C:2008:757, točka 38).

¹⁹ Sodbe z dne 22. novembra 2007, Španija/Lenzing (C-525/04 P, EU:C:2007:698, točki 34 in 35); z dne 22. decembra 2008, British Aggregates/Komisija (C-487/06 P, EU:C:2008:757, točka 53); z dne 12. junija 2014, Sarc/Komisija (T-488/11, neobjavljena, EU:T:2014:497, točka 36), in z dne 5. novembra 2014, Vtesse Networks/Komisija (T-362/10, EU:T:2014:928, točka 40).

²⁰ Glej za najznačilnejše zadeve zlasti sklep z dne 27. maja 2004, Deutsche Post in DHL/Komisija (T-358/02, EU:T:2004:159), ter sodbe z dne 10. februarja 2009, Deutsche Post in DHL International/Komisija (T-388/03, EU:T:2009:30); z dne 22. junija 2016, Whirlpool Europe/Komisija (T-118/13, EU:T:2016:365), in z dne 11. julija 2019, Air France/Komisija (T-894/16, EU:T:2019:508). Zaradi te sodne prakse so nekateri avtorji začeli dokaz znatnega vpliva na konkurenčni položaj tožeče stranke opredeljevati kot *probatio diabolica* in se spraševati o njegovi združljivosti s členom 47 Listine. Glej de Moncuit, A., in Signes de Mesa, J. I., *Droit procédural des aides d'État*, prva izdaja, 2019, Bruylant, Bruselj, str. 162, ter Thomas, S., „Le rôle des concurrents dans les procédures judiciaires concernant des régimes d'aides d'État ou des aides individuelles. Montessori: le début d'une révolution?“, *Revue des affaires européennes*, 2019, št. 2, str. 264.

2. Razvoj omejevalne presoje pogoja glede znatnega vpliva na položaj konkurenta na trgu

52. V skladu s to usmeritvijo sodne prakse je mogoče znaten vpliv na položaj konkurenta prejemnika zadevnega ukrepa na trgu dokazati zgolj tako, da konkurentu uspe dokazati, da je njegov konkurenčni položaj „poseben“, kar pomeni, da nanj ta ukrep vpliva bolj kot na druge konkurente prejemnika.²¹ Povedano drugače, znaten vpliv na konkurenčni položaj tožeče stranke se ne presoja z vidika samega vpliva, ki ga ima lahko preučevani ukrep na položaj samo tožeče stranke na danem trgu, ampak v primerjavi z vplivom na konkurenčni položaj še drugih konkurentov prejemnika.

53. V takih okoliščinah že samo dejstvo, da lahko zadevni ukrep na konkurenčni položaj drugega konkurenta potencialno vpliva enako kot na položaj tožeče stranke, zadostuje za izključitev možnosti, da bi se lahko sklep Komisije v zvezi s tem ukrepom na to stranko posamično nanašal.

54. To pomeni, da Splošno sodišče odslej postavlja zelo visok dokazni standard glede elementov, ki jih je mogoče predložiti kot dokaz obstoja znatnega vpliva na konkurenčni položaj na trgu. Tako je Splošno sodišče odločilo, da pogoj v zvezi z znatnim vplivom na tožečo stranko ni izpolnjen, ker ni mogoče dokazati, da bi bila ta *bolj* kot njen povprečen konkurent *primerna* za pridobitev povpraševanja, ki bi bilo sproščeno zaradi izginotja podjetja prejemnika ukrepa s trga, zato ni dokazala, da je *v primerjavi s svojimi drugimi konkurenti* utrpela dovolj veliko izgubo dobička.²²

55. Enako je Splošno sodišče menilo, da lahko zadevni ukrep sicer res povzroči omejitev dejavnosti tožeče stranke na trgu, vendar zato vpliva na njen položaj na trgu še ni mogoče opredeliti kot „znatnega“, saj ni dokazala, da se njen položaj *razlikuje od položaja drugih konkurentov*.²³

56. Poleg tega se zdi samoumevno, da tožeča stranka težje dokaže, da je bil vpliv na njen konkurenčni položaj večji kot vpliv na konkurenčni položaj drugih konkurentov, saj ima v primeru, da se uporablja tako merilo, na voljo le malo elementov v zvezi z natančnim položajem svojih konkurentov na zadevnem trgu.

57. Taka usmeritev sodne prakse se mi zato zdi preveč omejevalna in v razkoraku s sodno prakso Sodišča.²⁴ To še toliko bolj drži, ker po mojem mnenju to, da se tožeči stranki naloži, da mora s primerjavo svojega položaja s položajem drugih konkurentov na trgu dokazati, da ukrep bolj vpliva na njen položaj, pomeni spremembo merila. Če to razlogovanje privedemo do skrajnosti, je mogoče pogoj v zvezi z znatnim vplivom na položaj gospodarskih subjektov na trgu izpolniti le, če ukrep pomoči vpliva na dva gospodarska subjekta, in sicer tudi v primeru, da je zadevni ukrep lahko znatno vplival na vsakega od njiju posamično.

58. Menim, da neobstoj znatnega vpliva na položaj drugih konkurentov na trgu ne more biti merilo, na podlagi katerega je mogoče dokazati, da ukrep znatno vpliva na tožečo stranko.²⁵ Ne gre za primerjavo položaja vseh konkurentov, prisotnih na zadevnem trgu. Znatni vpliv na

²¹ Sodba z dne 10. februarja 2009, Deutsche Post in DHL International/Komisija (T-388/03, EU:T:2009:30, točka 38).

²² Sodba z dne 22. junija 2016, Whirlpool Europe/Komisija (T-118/13, EU:T:2016:365, točka 52).

²³ Sodba z dne 11. julija 2019, Air France/Komisija (T-894/16, EU:T:2019:508, točki 61 in 68).

²⁴ Glej točko **Error! Reference source not found.** teh sklepnih predlogov in sodbo z dne 22. decembra 2008, British Aggregates/Komisija (C-487/06 P, EU:C:2008:757, točka 56). V zvezi s tem glej tudi Creve, B. A., „Locus Standi Requirements for Annulment Actions by Competitors: The Resurfacing ‚Unique Position Test‘ Ought to Be Discarded“, *European State Aid Law Quarterly*, 2014, zvezek 13, št. 2, str. 233.

²⁵ Tak neobstoj vpliva na druge konkurente je lahko le indic, da zadevni ukrep dejansko znatno vpliva na tožečo stranko.

konkurenčni položaj je element, lasten tožeči stranki, ki ga je treba presoјati zgolj glede na njen položaj na trgu pred sprejetjem ukrepa, na katerega se nanaša izpodbijani sklep, ali v primeru neobstoja tega ukrepa.

3. *Dokaz znatnega vpliva na položaj konkurenta na trgu*

59. S praktičnega vidika menim, da mora tožeča stranka, da izpolni ta pogoj, najprej z različnimi elementi, ki se torej glede na obravnavano zadevo spreminjajo, dokazati znaten vpliv na svoj položaj na trgu, pa naj gre za poslabšanje njene uspešnosti ali za izgubo dobička.²⁶

60. Dalje, dokaz znatnega vpliva pomeni, da je tožeča stranka opredelila trg, na katerem je po eni strani v konkurenčnem odnosu s prejemnikom ukrepa in po drugi strani meni, da je ta ukrep vplival na njen konkurenčni položaj. V zvezi s tem je pri dokazovanju pomembnosti vpliva na položaj tožeče stranke gotovo mogoče upoštevati elemente, povezane s strukturo trga, saj se ta pomembnost lahko spreminja zlasti glede na velikost navedenega trga.²⁷

61. Naj poudarim, da, nasprotno, nenavedba pojasnil glede strukture trga, števila prisotnih konkurentov in tržnih deležev vsakega od njih še ne more samodejno pomeniti, da tožeča stranka ni dokazala, da je zadevni ukrep znatno vplival na njen položaj na tem trgu. Tak vpliv je namreč lahko posledica še drugih okoliščin, ne pa zgolj razvoja tržnih deležev različnih konkurentov.²⁸

62. Tožeča stranka mora nazadnje dokazati, da je ukrep, na katerega se nanaša izpodbijani sklep Komisije, eden od razlogov za vpliv na njen konkurenčni položaj. V zvezi s tem želim še poudariti, da vzročna zveza, ki jo je treba pokazati za to, da se dokaže, da zadevni ukrep znatno vpliva na položaj tožeče stranke na trgu, še ne sme privedi do zahteve, da je vpliv na njen konkurenčni položaj izključno posledica navedenega ukrepa.²⁹

63. Menim namreč, da je treba – ker gre samo za dokazovanje dopustnosti tožbe, ne pa na primer za odločanje o tem, ali tožeča stranka lahko dobi odškodnino za škodo, ki jo je morda utrpela zaradi izplačila zadevnega ukrepa, ali ne – zahtevo po vzročni zvezi med ukrepom pomoči in vplivom na konkurenčni položaj tožeče stranke razlagati prožno. Povedano drugače, po mojem mnenju zadostuje, da je ta ukrep *eden od* vzrokov za vpliv na konkurenčni položaj tožeče stranke. Dejstvo, da so morda še drugi elementi pripomogli k znatnemu vplivu na njen konkurenčni položaj na trgu, kot tako še ne izključuje tega, da je pogoj glede posamičnega nanašanja lahko izpolnjen.

64. Četrty, peti in šesti del prvega pritožbenega razloga bom preučil ob upoštevanju teh preudarkov.

²⁶ Glej točko **Error! Reference source not found.** teh sklepnih predlogov.

²⁷ Sodba z dne 5. novembra 2014, Vtesse Networks/Komisija (T-362/10, EU:T:2014:928, točka 41).

²⁸ Glej zlasti sodbo z dne 12. decembra 2006, Asociación de Estaciones de Servicio de Madrid in Federación Catalana de Estaciones de Servicio/Komisija (T-146/03, neobjavljena, EU:T:2006:386, točka 50), v kateri je Splošno sodišče odločilo, da je mogoče znaten vpliv na položaj tožeče stranke na trgu dokazati s preusmeritvijo nekaterih od njenih strank na prejemnika pomoči, ne da bi se ta preusmeritev kazala prav v tržnih deležih.

²⁹ Kot je bilo to navedeno v sodbi z dne 11. julija 2019, Air France/Komisija (T-894/16, EU:T:2019:508, točka 65).

B. Četrty del prvega pritožbenega razloga

65. V četrtem delu prvega pritožbenega razloga pritožnica trdi, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ker je odločilo, da pomembnosti vpliva na njen konkurenčni položaj ni mogoče dokazati, ker ni pojasnila, koliko je kot delničarka in stranka družbe Fraport sodelovala pri financiranju letališča Frankfurt Hahn in subvencioniranju družbe Ryanair.

66. Pritožnica meni, da jo že samo dejstvo, da je sofinancirala del ukrepov, ki jih je obravnavala Komisija, individualizira podobno kot naslovnika pomoči, zato naj Splošno sodišče ne bi moglo zahtevati, da poleg tega še dokaže, da je njeno sodelovanje pri ukrepih znatno vplivalo na njen položaj na trgu.

67. Tako se pritožnica sklicuje ne na svoj status konkurentke podjetja prejemnika pomoči, ampak na svoj status gospodarskega subjekta, ki je sodeloval pri financiranju nekaterih ukrepov, na katere se nanaša sklep Komisije. V takih okoliščinah upravičeno trdi, da Splošno sodišče te trditve ni moglo preučiti zgolj z vidika znatnega vpliva na njen konkurenčni položaj na trgu.

68. Čeprav je to merilo upoštevno pri opredelitvi posamičnega nanašanja na konkurenta prejemnika ukrepa, izpolnjevanja navedenega merila namreč ni mogoče zahtevati od gospodarskih subjektov, ki so sodelovali pri financiranju tega ukrepa, da se izpolni pogoj glede posamičnega nanašanja v smislu člena 263, četrty odstavek, PDEU.³⁰

69. Kljub temu moram ugotoviti, da je Splošno sodišče trditve pritožnice zavrnilo večinoma z utemeljitvijo, da ta ni pojasnila, koliko je prispevala k temu financiranju kot delničarka družbe Fraport.

70. To pojasnilo pa je bilo nujno potrebno, da bi se dokazalo posamično nanašanje na pritožnico.

71. Pritožnica je pri financiranju ukrepov namreč sodelovala le zelo posredno po eni strani zaradi letaliških pristojbin, ki jih plačuje družbi Fraport v okviru svoje dejavnosti. Po drugi strani se sklicuje na svoj status manjšinske delničarke družbe Fraport, ki je tudi sama delničarka družbe, ki upravlja letališče Frankfurt Hahn in ki naj bi dovolila izvajanje ukrepov, ki jih je obravnavala Komisija.

72. V takih okoliščinah in razen če naj se šteje, da lahko potencialno neskončno število subjektov – torej vse družbe, ki delujejo na letališču Frankfurt na Majni in družbi Fraport plačujejo pristojbine, ter vsi delničarji družbe Fraport ali celo delničarji teh delničarjev – trdi, da so sodelovali pri financiranju ukrepa, na katerega se nanaša sklep Komisije, in se torej ta sklep nanje samodejno posamično nanaša, bi morala pritožnica dokazati pomembnost svojega sodelovanja in tako dokazati, da so se zadevni ukrepi dejansko posamično nanašali nanjo.

73. Torej Splošnemu sodišču ni mogoče očitati, da je opravilo tako preverjanje, na podlagi katerega je ugotovilo neobstoje posamičnega nanašanja, zato bi bilo treba četrty del prvega pritožbenega razloga zavrniti.

³⁰ Glej po analogiji, glede sodne prakse, v kateri se priznava posamično nanašanje na javne subjekte, ki so sodelovali pri financiranju pomoči, sodbe z dne 30. aprila 1998, Vlaamse Gewest/Komisija (T-214/95, EU:T:1998:77, točka 28); z dne 6. marca 2002, Diputación Foral de Álava in drugi/Komisija (T-127/99, T-129/99 in T-148/99, EU:T:2002:59, točka 50); z dne 23. oktobra 2002, Diputación Foral de Guipúzcoa in drugi/Komisija (T-269/99, T-271/99 in T-272/99, EU:T:2002:258, točka 41), ter z dne 23. oktobra 2002, Diputación Foral de Álava in drugi/Komisija (od T-346/99 do T-348/99, EU:T:2002:259, točka 37).

C. Peti del prvega pritožbenega razloga

74. V petem delu prvega pritožbenega razloga pritožnica trdi, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ker ji ni priznalo olajšanja dokaznega bremena glede znatnega vpliva na njen položaj na trgu. V podporo tej navedbi navaja tri trditve.

75. Prvič, v zvezi s tem trdi, da je mogoče izpolnitev pogoja v zvezi z znatnim vplivom na njen položaj na trgu zahtevati le, če se ukrepi iz sklepa Komisije dejansko opredelijo kot pomoči v smislu člena 107 PDEU.

76. Kot poudarja Komisija, taka trditev nima nikakršne podlage in jo je treba zavrnila. Po eni strani naj ne bi bilo mogoče z ničimer utemeljiti pogojevanja pravil glede dopustnosti z okoliščino, da je sklep Komisije pozitiven ali negativen. Po drugi strani in kot navaja tudi sama pritožnica, Sodišče v svoji sodni praksi pogoj glede znatnega vpliva na konkurenčni položaj pritožnice uporablja ne glede na to, ali se ukrep iz izpodbijanega sklepa opredeli kot pomoč ali ne.³¹

77. Drugič, pritožnica trdi, da Komisija ni popolno preučila zadevnih ukrepov, da jih ni natančno številčno opredelila in da je napačno razložila nacionalno pravo. To naj bi povzročilo asimetrijo informacij v njeno škodo, kar naj bi upravičevalo olajšanje dokaznega bremena.

78. Tudi take trditve ni mogoče sprejeti. Ni jasno razvidno, kako naj bi nepopolna preučitev in napačna razlaga nacionalnega prava privedli do asimetrije informacij v škodo pritožnice.

79. Vsekakor je treba ugotoviti, da so ob upoštevanju načel, navedenih v točkah od 57 do 62 teh sklepnih predlogov, in kot navaja Komisija, vse informacije, potrebne za to, da se dokaže znaten vpliv na konkurenčni položaj pritožnice na trgu, samo znotraj njenega območja pristojnosti. Zato je pritožnica v najboljšem položaju za presojo tega vpliva. Ker mora pritožnica dokazati zgolj razvoj lastnega položaja na trgu po izplačilu ukrepa in pokazati zvezo, pa čeprav zgolj verjetno in neizključno, med vplivom na svoj konkurenčni položaj in izplačilom ukrepa, ne bi bilo mogoče z nikakršno asimetrijo informacij utemeljiti olajšanja dokaznega bremena.

80. Tretjič, pritožnica trdi, da je, ker je bila upravičena do olajšanja dokaznega bremena, dejansko predložila dokaz znatnega vpliva nase s tem, da je navedla ugodnosti, ki jih je prejela družba Ryanair in iz katerih „nujno“ izhaja znaten vpliv.

81. Ker pa ni mogoče z ničimer utemeljiti upravičenosti pritožnice do olajšanja dokaznega bremena, te trditve ni mogoče sprejeti. Pritožnica namreč ne more zgolj trditi, da iz zadevnih ukrepov „nujno“ izhaja znaten vpliv na njen konkurenčni položaj, ne da bi svoje trditve podkrepila.

82. Torej bi bilo treba peti del prvega pritožbenega razloga zavrnila.

³¹ Glej v zvezi z uporabo pogoja glede znatnega vpliva na konkurenčni položaj pritožnice v primeru ukrepa, opredeljenega kot pomoč, sodbo z dne 17. septembra 2015, Mory in drugi/Komisija (C-33/14 P, EU:C:2015:609), v zvezi z njegovo uporabo v primeru ukrepa, ki ne pomeni pomoči, pa sodbo z dne 22. novembra 2007, Sniace/Komisija (C-260/05 P, EU:C:2007:700).

D. Šesti del prvega pritožbenega razloga

83. V šestem delu prvega pritožbenega razloga pritožnica trdi, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo pri presoji znatnega vpliva na njen konkurenčni položaj, zlasti ker je menilo, da mora sama opredeliti upoštevni trg, na katerem je pomoč vplivala na njen položaj, ter dokazati vzročno zvezo med zadevnim ukrepom in vplivom nanjo. V podporo temu delu pritožbenega razloga navaja različne trditve.

84. Na prvem mestu ugotavljam, da je treba več njenih trditev zavrniti kot neupoštevne.

85. Po eni strani pritožnica Splošnemu sodišču očita, da je menilo, da mora sama opredeliti stvarno in geografsko upoštevni trg z vidika načel, ki se nanašajo na pravo koncentracij, ter da je tako zavrnilo upoštevanje trga, ki je bil po njenem mnenju upošteven, torej trga letalskega prometa v Uniji. Splošno sodišče naj prav tako neupravičeno ne bi želelo upoštevati nekaterih elementov v zvezi z rastjo družbe Ryanair na trgu evropskega letalskega prometa, ki so kazali zlasti na razvoj tržnih deležev na tem trgu.

86. Po drugi strani pritožnica Splošnemu sodišču očita, da je odločilo, da ni dokazala resničnosti prekrivanja med letalskimi povezavami, ki jih opravi sama, in tistimi, ki jih opravi družba Ryanair.

87. Splošno sodišče je v točkah 150, 154 in 156 izpodbijane sodbe sicer res odločilo, da pritožnica ni predložila elementov v zvezi s trgi, na katerih naj bi pomoč vplivala na njen konkurenčni položaj, niti nobene informacije o strukturi teh trgov in konkurentih, prisotnih na njih. Poleg tega se zdi iz teh točk razvidno, da so po mnenju Splošnega sodišča pojasnila v zvezi s strukturo trga elementi, potrebni za to, da se dokaže znaten vpliv na konkurenčni položaj pritožnice. Kot sem navedel v točki 60 teh sklepni predlogov, ta zahteva presega tisto, kar se zahteva od konkurentov, da dokažejo znaten vpliv na svoj konkurenčni položaj. Samo to, da niso bila podana pojasnila glede strukture trga, še ne more samodejno pomeniti, da ni bil predložen dokaz znatnega vpliva.

88. Poleg tega je Splošno sodišče v točki 153 izpodbijane sodbe dejansko odločilo, da pritožnica ni predložila nobenega dokaza o obstoju zadevnih prekrivanj.

89. Vendar se Splošno sodišče pri ugotovitvi, da pritožnica ni dokazala znatnega vpliva na svoj konkurenčni položaj, ni oprlo samo na te elemente.

90. Splošno sodišče je namreč preučilo tudi trditve, s katerimi je pritožnica želela dokazati znaten vpliv na svoj konkurenčni položaj na različnih trgih, ki se ujemajo z letalskimi povezavami, ki jih zagotavljata tako pritožnica kot družba Ryanair, in na širšem trgu letalskega prevoza potnikov. Torej je svoje razlogovanje dopolnilo tako, da je priznalo obstoj na eni strani trgov, za katere je pritožnica trdila, da je na njih pomoč znatno vplivala na njen položaj, na drugi strani pa prekrivanja med letalskimi povezavami, na katera se je sklicevala, pri čemer je po tej preučitvi ugotovilo, da znaten vpliv na konkurenčni položaj pritožnice ni bil dokazan.

91. V takih okoliščinah Splošnemu sodišču ni mogoče očitati, da je napačno uporabilo pravo, ker je menilo, da pritožnica ni predložila elementov v zvezi s strukturo zadevnih trgov in konkurenti, prisotnimi na teh trgih, niti ni dokazala obstoja prekrivanja, na katera se je sklicevala.

92. Na drugem mestu pritožnica trdi, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ko je preučevalo znaten vpliv na njen konkurenčni položaj na trgu, zlasti pri preučitvi vzročne zveze med zadevnimi ukrepi in elementi, ki jih je predložila kot dokaz vpliva na njen položaj na trgu.

93. Tako trdi, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ker je menilo, da mora pritožnica dokazati, da je svoj program prestrukturiranja Score vzpostavila izključno zaradi ukrepov, ki jih je prejela družba Ryanair. Njeno prestrukturiranje naj bi bilo namreč „protiukrep“, ki naj bi že sam po sebi ponazarjal vpliv na njen položaj na trgu, zato naj ji ne bi bilo treba predložiti dokaza o vzročni zvezi.

94. V sodni praksi se res, kot zatrjuje pritožnica, priznava, da konkurent prejemnika pomoči sprejme nekatere ukrepe, kot je program prestrukturiranja, da bi omejil učinke izvajanja pomoči v korist njenega prejemnika na svoj konkurenčni položaj.³²

95. Vendar je treba to sodno prakso razumeti samo v smislu, da je mogoče, če se finančni in gospodarski položaj konkurenta ni poslabšal, kljub vsemu priznati znaten vpliv na njegov konkurenčni položaj na trgu, saj je mogoče to neposlabšanje pojasniti z izvedenimi prestrukturiranjem.

96. Dalje, čeprav lahko to, da je konkurent sprejel začasne ukrepe, kaže na vpliv na njegov položaj na trgu, je treba ob tem po eni strani dokazati, da se je to sploh zgodilo, po drugi strani pa še, da je bilo sprejetje navedenih ukrepov zlasti posledica ukrepov pomoči v korist enega od njegovih konkurentov.

97. Torej je lahko Splošno sodišče, ne da bi napačno uporabilo pravo, trdilo, da bi morala pritožnica dokazati obstoj zveze med sprejetjem zatrjevanega programa prestrukturiranja in zadevnimi ukrepi.

98. Vendar je Splošno sodišče v točkah 166, 167 in 168 izpodbijane sodbe navedlo, da ni pritožnica predložila nikakršne dokumentacije v zvezi s programom prestrukturiranja Score niti vsaj povzetka njegove vsebine, zato v obravnavani zadevi ni moglo preveriti obstoja zveze med zadevnimi ukrepi in tem programom prestrukturiranja.

99. Iz teh razlogov je Splošno sodišče upravičeno odločilo, da pritožnica ni dokazala, da se je potreba po programu prestrukturiranja pojavila zaradi pomoči, izplačanih družbi Ryanair in letališču Frankfurt Hahn.

100. Na tretjem mestu pritožnica Splošnemu sodišču očita, da je presodilo, da ni dokazala vzročne zveze med zadevnimi ukrepi in preselitvijo dejavnosti družbe Ryanair na letališče Frankfurt na Majni. Splošno sodišče naj bi tako napačno uporabilo pravo, saj naj bi ta preselitev razkrivala vpliv na njen konkurenčni položaj.

101. V zvezi s tem pritožnica opozarja, da je v postopku pred Splošnim sodiščem trdila, da je bilo ravnanje družbe Ryanair umeščeno v okvir obsežnejše strategije, katere namen je bil umestitev te družbe na regionalna letališča zaradi pridobitve subvencij, nato pa preselitev njenih dejavnosti na druga letališča. Pri tem trdi, da je v okviru pritožbe predložila še druge elemente, s katerimi je podkrepila to strategijo ter dokazala vzročno zvezo med zadevnimi ukrepi in preselitvijo dejavnosti družbe Ryanair.

³² Sodba z dne 22. novembra 2007, Španija/Lenzing (C-525/04 P, EU:C:2007:698, točki 35 in 36).

102. Vendar s tem pritožnica zgolj ponavlja trditve, ki jih je predstavila že pred Splošnim sodiščem, da bi dosegla novo presojo dejstev, kar pa ni v pristojnosti Sodišča.³³

103. Poleg tega, tudi če bi lahko dokazali vzročno zvezo med preselitvijo dejavnosti družbe Ryanair in zadevnimi ukrepi, ki jih je ta prejela, bi bila še vedno pritožnica tista, ki bi morala še pred tem dokazati, da je taka preselitev znatno vplivala na njen konkurenčni položaj. Vendar ta zgolj navaja, da je preselitev dejavnosti družbe Ryanair „že sama po sebi“ vplivala na njen konkurenčni položaj, ne da bi predložila še dodatne elemente v podporo svoji trditvi, kot upravičeno navaja Splošno sodišče v točki 154 izpodbijane sodbe.

104. Na četrtem mestu pritožnica trdi, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ker je odločilo, da geografska bližina med letališčem Frankfurt Hahn in letališčem Frankfurt na Majni kaže zgolj na konkurenčno razmerje med tema letališčema. Ta geografska bližina naj bi pričala tudi o konkurenci med različnimi povezavami, ki se opravijo z obeh letališč. Ker je ta konkurenca povezana z velikim zneskom pomoči, naj bi iz tega nujno izhajal znaten vpliv na njen konkurenčni položaj.

105. Vendar je Splošno sodišče v točkah 159 in 161 izpodbijane sodbe odločilo, da tudi če bi lahko geografska bližina kazala na konkurenčni odnos med družbo Ryanair in pritožnico, zgolj status konkurentke podjetja prejemnika v povezavi z zatrjevanim velikim zneskom zadevnih pomoči še ne zadostuje kot dokaz znatnega vpliva na njen konkurenčni položaj.

106. Torej pritožnica samo znova ponavlja trditve, ki jih je navedla že pred Splošnim sodiščem, da bi dosegla novo presojo dejstev, in s tem dejansko poskuša doseči ponovni preizkus teh trditev, kar pa ni v pristojnosti Sodišča. To trditev je treba torej zavreči kot nedopustno.

107. Na petem mestu pritožnica še trdi, da je ugotovitev Splošnega sodišča glede obstoja vzročne zveze med zadevnimi ukrepi in njihovimi učinki, ki jih zatrjuje pritožnica, napačna. Pri tem trdi, da je bil ta pogoj izpolnjen, saj naj bi znaten vpliv na njen konkurenčni položaj, za katerega trdi, da ga je dokazala, dovolj neposredno izhajal iz zadevnih ukrepov.

108. Vendar pritožnica samo še enkrat na kratko našteva učinke ukrepov na položaj družbe Ryanair in trdi, da iz tega izhaja znaten vpliv na njen položaj na trgu. Tako je zgolj preoblikovala trditve, ki jih je predstavila že pred Splošnim sodiščem, da bi Sodišče pripravila do tega, da jih znova preizkusi, kar pa je prav tako zunaj njegove pristojnosti.

109. Na šestem in zadnjem mestu pritožnica trdi, da je Splošno sodišče kršilo člen 47 Listine, ker naj bi zahteve, ki jih je postavilo v svoji sodbi, presegle sodno prakso Sodišča, za kar trdi, da je dokazala s svojimi trditvami.

110. Vendar moram ugotoviti, da ni pritožnica svojih trditev v zvezi s tem nikakor podkrepila in ni pojasnila, katere naj bi bile te domnevne zahteve.

111. Vsekakor je treba ob upoštevanju navedenega ugotoviti, da – ker Splošno sodišče nikakor ni napačno uporabilo prava pri presoji znatnega vpliva na položaj pritožnice na različnih trgih – ni mogoče sprejeti niti trditve pritožnice v zvezi s kršitvijo člena 47 Listine, ki naj bi izhajala iz zahtev, ki presegajo sodno prakso.

³³ Sodba z dne 7. januarja 2004, Aalborg Portland in drugi/Komisija (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P in C-219/00 P, EU:C:2004:6, točka 51), ter sklep z dne 29. januarja 2020, Silgan Closures in Silgan Holdings/Komisija (C-418/19 P, neobjavljen, EU:C:2020:43, točka 71).

112. Torej bi bilo treba šesti del prvega pritožbenega razloga v celoti zavrniti.

VI. Predlog

113. Ob upoštevanju vsega navedenega menim, da je treba četrti, peti in šesti del prvega pritožbenega razloga zavrniti, ne da bi to vplivalo na utemeljenost preostalih pritožbenih razlogov.